

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

An Episcopus possit super beneficijs imponere pensionem. Cap. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

nia non inducitur ex pacto iuri conformi, & continente id, quod de iure inest *cap. significasti*, *ubi glos. & DD. de elect. Dec. cons. 118. num. 5. vol. 3. Aym. cons. 145. nu. 4. Paris. de Resig. lib. 14. q. 7. nu. 23. & de Confid. q. 27. nu. 131. Rot. dec. 102. num. 2. post primum volumen*

21 *const. Farinac. immò ad evitandas discordias, quæ frequenter oriri solent in repartitione fructuum inter Resignantem, & Resignatarium potest fieri liquidatio in aliqua certa summa, quæ etiam in damnum Resignantis redundare æquè potest, etiamsi liquidatio huiusmodi excederet fructus debitos Resignanti: dummodò illos excederet in modica quantitate, quæ non habetur in consideratione* *Nau. de Dat. & promiss. per Iust. & grat. num. 20. Paris. de Confid. q. 27. nu. 95: Rot. in vna Ciuitatis Plebis præsentis Simonie die 14. Ianuarij 1620. coram Buratto, quam refert Frac. Ripa post suum Tract. de Simon.*

S V M M A R I V M.

- 1 Episcopus non potest pensiones reseruare, nisi concurrente iusta & rationabili causa.
- 2 Papa non concedit confirmationem prouisionis, aut reseruationis factæ ab ordinario.
- 3 Episcopus non potest facere collationem conditionatam, vel modicam.
- 4 Pensio potest quidem reseruari ab Episcopo in quantitate pecunie, vini &c. sed non in quota, videlicet quod detur tertia

- pars, vel medietas fructuum?*
- 5 Episcopus potest imponere pensionem ex causa permutationis beneficiorum.
 - 6 Quando beneficiorum permutatio coram Episcopo permessa sit.
 - 7 Si beneficia sint reseruata, permutatio fieri debet coram Papa.
 - 8 Episcopus non potest admittere permutationem triangularem.
 - 9 Nec potest admittere permutationem beneficij de Iurepatr. laicorum sine Patronorum cõsensu. Quid si vocati fuerint, & infra terminum præfixum non compareant, ibidem.
 - 10 An in reseruatione pensionis super beneficio Iurispatronatus necessarius sit consensus Patroni.
 - 11 Quando beneficium vnius Diocesis permutatur cum alio alterius Diocesis, requiritur utriusque Episcopi auctoritas.
 - 12 An permutantes possint redire ad priora beneficia absque noua superioris collatione, si permutatio non habuit effectum.
 - 13 Episcopus potest reseruare pensionem ad extinguendam litem.
 - 14 Item potest reseruare pensionem pro pauperibus, pro benemeritis, pro usu pio, vel ex alia rationabili causa.
 - 15 Non sufficeret assertio Episcopi dicentis causam interuenisse.
 - 16 Pensio non debet excedere tertiam partem fructuum, & quid in Curia seruetur.
- Pro qua summa facultates transferendi pensiones substineantur, ibidem.

- 17 Parochiales Ecclesie, qua summam ducatorum 100. non excedunt, nullis pensionibus grauari possunt.
- 18 Cui incumbat onus probandi, quod centum remaneant pro Rectore.
- 19 An pensiones huiusmodi per Episcopum reseruatae sint perpetuae, ita ut transeant ad Successores

C A P. XI.

An Episcopus possit super beneficijs imponere pensionem.

Resp. quod regulariter non potest Episcopus pensiones reseruare. *cap. prohibemus de Censib. quia ecclesiastica beneficia sine diminutione sunt conferenda cap. maioribus de Præb. & cap. vnic. ut eccles. benef. concurrente verò iusta, & rationabili causa potest huiusmodi pensiones reseruare Ricc. in Prax. for. eccles. p. 3. ref. 268. Gomes. in Reg. de non iudic. iux. form. supplic. q. finali, In Compend. vtriusque Signat. vers. & est aduertendum, quod licet inferiores & c. Leo in Thes. for. eccles. par. 2. cap. 7. numer. 27. & sequen. Nauar. conf. 4. numer. 2. de Simon. Barbof. de offic. & potest. Episcop. par. 3. alleg. 69. num. 15. Rot. decis. 516. p. 1. Diuers. neque huiusmodi facultas sublata fuit Episcopis per non vsum, aut contrariū vsum, aut per constitutionem Pij V. de Confidentijs beneficijs, ibi enim tantum punitur*

impositio pensionis ab Episcopo facta sine causa, ut d. Garc. d. Benef. par. 1. cap. 5. nu. 309. & seq. Barbof. d. par. 3. all. 85. num. 12. in fin. quicquid dicat Bonacin. in tract. de Simon. disp. 1. q. 4. S. 12. n. 8. & in tali casu cum Episcopus habeat facultatem imponendi pensionem, non est necessaria alia confirmatio Summi Pontificis, aut expeditio bullarum in vrbe super tali reseruatione, quasi superfluum sit hoc precibus implorare, quod iam lege permissū est l. vn. C. de Thes. lib. 10. Rot. d. decis. 519. par. 1. Diuers. vnde Papa nunquam concedit confirmationem prouisionis, aut reseruationis factæ ab ordinario; nam si est valida, & reseruata præuia iusta causa, non indiget apostolica confirmatione: si non est valida, non confirmatur, sed datur noua prouisio beneficij, vel noua reseruatio pensionis iuxta stilum Curia, ut obseruat Doctores apud Ricc. in Prax. for. eccles. par. 3. ref. 268.

3 Non potest tamen Episcopus facere collationem conditionalem, vel modalem: quia tunc esset Simonia, puta si conferret beneficium alicui cum pacto, & conditione, ut alteri daret dimidiū fructuum: aliud enim est onerare beneficium pensione, aliud onerare beneficiarium modo, & onere soluendi Nauar. d. conf. 4. n. 2. de Simon. Vnde talis pensio reseruari debet in quantitate pecuniae, frumenti, vini & c. non autem in quota, videlicet, quod detur tertia, vel quarta pars fructuum

Etiam, vel medietas: quia tunc contra iuris regulas beneficium dividèretur, ut d. Ricc. in Prax. 8. d. par. 3. ref. 268.

- 5 Plures autè à Doctoribus enumerantur casus, quibus potest Episcopus pensionem imponere: primò ex causa permutationis beneficiorum, quæ coram Episcopo in casibus à iure permittis fieri potest c. vi. de Rer. permut. in 6. Nau. conf. 15. num. 2. de Reb. eccles. alien. & conf. 43. num. 4. de Simon. tunc enim potest Episcopus ex officio cessante pacto mandare, ut recipiens beneficium pinguius soluat aliquam pensionem ad coequandos fructus vtriusque beneficij Leo in Thes. for. eccles. par. 2. cap. 7. n. 27. & alij apud Ricc. in Prax. par. 3. d. resol. 268. Burbos. de offic. & potest. Episc. par. 3. all. 69. num. 14. & all. 85. num. 11. ubi refert, ita resoluissè Rotam decis. 165. par. 4. Recent. & in Meliten. Canonisatus 5. Martij 1595. coram Card. Millino, & in Albiganen. confidentie 6. Martij 1606. coram Marquemontio. huiusmodi verò beneficiorum permutatio coram Episcopo permittitur tantum ex causa necessitatis, vel utilitatis ecclesie cap. questum de Rer. permut. cap. cum vniuersorū ubi glos. in ver. utilitati vtriusque eod. tit. Genuens. in Prax. Archiep. cap. 53. num. 8.
- 6 Limita 1. quando beneficia sūt reseruata: quia tunc permutatio fieri debet coram Papa d. cap. vi. de Rer. permut. in 6. extrac. execrabilis §. quæ omnia & ibi glos. in ver. permutationis de Præb. & Dignit. Ricc. in collect. decis. 1562. p. 5.

ubi citat Pat. decis. 262. lib. 2. Cassador. dec. 1. de Rer. permut.

8 Limita 2. vt non possit Episcopus admittere permutationem triangularem, quæ scilicet inter tres fieri solet: veluti si Petrus resignet beneficium in fauorem Ioannis, vt Ioannes resignet suum beneficium in fauorem ipsius Petri, sed in fauorem alterius: tum quia hæc permutatio esset Simoniacæ, ut d. Nau. conf. 43. num. 3. de Simon. tum quia permutationem tantum simplicem, seu puram, ac sine conditione admittere potest Episcopus Gonz. ad reg. 8. Cancell. glos. 14. num. 58. Coch. de Fernat. 2. par. c. 25. Moyses in sum. tract. 6. cap. 13. in. 33. Less. de iust. lib. 2. cap. 35. dub. 14. & alij, quos refert, & sequitur Bonacin. in tract. de Simon. disp. 19. §. 14. num. 4.

9 Limita 3. vt neque possit Episcopus admittere permutationem beneficij de iure patronatus laicorum sine Patronorum consensu, ut d. glos. communiter recepta in c. vi. ver. collationem de Rer. permut. in 6. Ricc. in collect. dec. 2373. par. 6. si verò peremptoriè vocati fuerint dato eis termino ad comparandum cum expressione causæ, & ipsi infra terminum præfixum non comparuerint, neque contradixerint, tunc sequuta institutione ordinarij viterius non audientur Quarant. in ver. Beneficiorum permutatio in Addit.

10 Quæres an in reseruatione pensionis super beneficio iuris patronatus necessarius sit cōsensu Patroni? negatiuè responderi Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. resol. 194. ubi

ubi dicit, ita sensisse Rotam decis.
680. & 902. inter collect. per Fari-
nac. & in vna Colimbrien: pensionis
11: Februarij 1598. coram Scra-
phino.

11 Limita 4. quando beneficium
in vna Diœcesi situm permutatur
cum alio alterius Diœcesis: tunc
enim requiritur vtriusque Episco-
pi, ad quos illa beneficia spectat,
auctoritas, & consensus, vel al-
ter alteri committit: quia in tali
casu vtrumque beneficium dimit-
titur, & vtrumque confertur *glos.*
in d. cap. vn. ver. collationem Bar-
bof. d. par. 3. all. 69. num. 10. & seq.
vbi etiam dicit, quod in quolibet
mense anni potest Episcopus ad-
mittere resignationes ex causa
permutationis.

12 Quæres, an permutatæ possint
redire ad priora beneficia absque
noua Superioris collatione, si per-
mutatio non habuerit effectum?

Resp. affirmatiuè, quia renun-
ciatio ex causa permutationis nõ
pura, & libera, sed cõditionalis vi-
detur, videlicet dummodò colla-
tio fiat cum permutante: & ideo
nec titulus, nec possessio amit-
titur, nisi sequuta cõditione iux-
ta l. si me in vacuum ff. de Acquir.
poss: ita Io. Andr. Anchar. Imol. Bel-
lamer. & alij apud. Ricc. in Prax.
for. eccles. par. 3. ref. 400. idque pro-
batur ex cap. si beneficia de Præb.
in 6.

13 Secundò potest Episcopus re-
seruare pensionem ad extinguen-
dam litem inter duos coram ip-
so super eodem Beneficio contē-
dentes iuxta c. nisi de Præb. Gom.
in reg. de Annal. poss. q. 2. Ricc. in

Prax: for. eccles. par. 3. ref. 268. Rotæ
d. decis: 519. par. 1. Diuers:

14 Tertiò potest Episcopus pen-
sionem reseruare pro pauperibus
& egenis, pro benemeritis, pro v-
su pio, vel ex alia rationabili cau-
sa Layman. in Theol. mor. lib. 4. tr.
2. cap. 18. Ricc. d. ref. 268. Barbof. d.
par. 3. all. 69. num. 15. & all. 85. nu-
mer. 12. versus fin.

15 Obseruatamen, quod non suf-
ficeret assertio Episcopi dicentis,
causam interuenisse in huiusmodi
pensionibus per eum reseruatis;
ideo aliunde debet constare de
causa Ricc. in Prax par. 3: d. resol.
268. vbi citat Oltrad: con. 226. Abb.
in c. diuers. fallacijs de cler. coniug.
Rebuff. de Pacif. posses. nu. 207. Vn-
de pensio ab ordinario imposta,
causa non iustificata esset nulla,
vt decisum refert Barbof. p. 3. alleg.
85. num. 2. in fin.

16 Obserua 2. quod pensio non de-
bet excedere tertiã partem fru-
ctuum in beneficijs simplicibus: &
ideo si excederet, vitaretur quo-
ad excessum, non autem in totũ
Gig. de pension. q. 9. nu. 6. & 7. Sta-
phil. de lit. Inst. d. in primis nu. 9.
Cass. d. dec. 2. num. 3. & seq. de Lo-
cat quos refert Ricc. in Prax. par. 1:
ref. 384. vbi etiam addit, quod iux-
ta stilum curiæ Ronanæ à multis
seculis seruatum medietatem fru-
ctuum excedere non debet.

Vnde hodiè sublata sunt etiam
facultates transferendi pensiones
pro ea summa, quæ medietatem
veriannui valoris fructuum bene-
ficij excedit, quamuis firmæ, &
illæ remaneant pro ea parte,
quæ non excedit medietatem fru-

ctuum etiam incertorum, vel distributionum, quatenus super illis sint impositæ ex constitutione Urbani VIII. incip: Sanctissimus D. N. sub die 24. Ianuarij 1624. vbi etiam statuit, eos qui preterta excessus medietatis fructuum, seu distributionū huiusmodi partem pensionum translatarum solvere recusauerint, ad excessum ipsum probandum teneri, nec interim processum executiuum, aut solutionem integræ pensionis, quatenus alias illis locus sit, impediri, aut retardari debere.

17. Obserua 3. quod parochiales ecclesiæ, quæ summam ducatorū 100. secundum verum annum, valorem non excedunt, nullis pensionibus grauari possunt: ex Conc: Trident. sess. 24. de reſic. cap. 13. cui autem incumbat onus probandi, quod centum remaneant pro Rectore: distinguendum est: aut enim Pensionarius agit iudicio possessionis, & tunc Rectori incumbit onus probandi, quod sibi non remaneant centum, quia quasi possio releuat Pensionarium ab onere probandi, cum non teneatur exprimere causam suæ possessionis: & ideo debet in quasi possessione tueri, donec contra eum fuerit in petitorio pronūciatum; aut verò Rector agit contra Pensionarium petitorio dicens, se non teneri ad soluendam pensionem, quia reservatio est nulla, & tunc onus probandi, quod Rectori remaneant centum, Pensionario incumbit, quia cum agitur super proprietate iuris percipiendi, causa debet exprimi ab

eo, qui asserit sibi deberi pensionem, nec quasi possessio releuat illum ab onere probandi: *gloſ. in l. scuti. §. sed si queratur ff. si seruitus vind. Barboſ. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 120. n. 14. vbi citat Abb: in cap. querelam de elect. Ruin: conf. 154. lib. 4. Mantie. dec. 196.*

19. Quæres, an pensiones huiusmodi per Episcopum reseruatae sint perpetuæ, ita, vt tranſeant ad successores? Respondent nonnulli Doctores, pensionem huiusmodi tranſire ad successorem, quando ordinarius illam imposuit ex causa concordia, vt a lite recedatur ita Gom. in reg. de Annal. q. 2. qui citat Hostienſ. in cap. nisi de Præb: quibus adde Ricc. in Prax. for. eccles. par. 3. d. resol. 268. Alij tenent, quod etiam in alijs casibus obligatio soluendæ pensionis ad successorem tranſeat, quamdiu Pensionarius viuit *Gig. de Pens. q. 6. Caccialup. eod. tract. q. 5. Suar. to. 1. de relig. lib. 4. c. 51. num. 18. quos refert, & sequitur Layman lib. 4. tr. 2. cap. 18. num. 3. sed alij veriùs censent, quod in nullo casu pensio reseruata ab Episcopo tranſeat ad successorem, sed tantum teneatur ad pensionem primus oneratus: quia Episcopus non ecclesiam, seu beneficium, sed personam tantum onerare potest; & ideo onus pensionis mortuo beneficiario, seu amoto à beneficio extinguitur: *de cap. nisi de Præb. Leo par. 2. cap. 7. n. 32. Barboſ. par. 3. all. 85. num. 11. & hanc esse communem dicit Bonac. in tract. de Simon. disp. 1. q. 4. §. 15. num. 9. vbi etiam refert, ita fuisse resolutum in Rotâ Romana in vna**

Calaguritana beneficij 28. Martij
1582. coram Langellotto, & in
alia Calaguritana beneficij 18. Lu-
nij 1593. coram Gipsio.

S V M M A R I V M.

- 1 Canonici, vel Dignitates absentes ultra tres menses primo anno priuantur dimidia parte fructuum, deinde omnibus fructibus, crescente verò contumacia beneficijs ipsis priuandi sūt ex Concilio Tridentino.
- 2 Quando Canonici, seu Dignitates per tres menses abesse possint.
- 3 An Episcopus possit dispensare, ut Canonici ultra tres menses abesse possint.
- 4 An ad absentiam trium mensium necesse sit assignare absentiae causam, vel licentiam ab Episcopo petere.
- 5 An Concilium loco cit. obliget ad culpam mortalem.
- 6 Abesse censetur qui manet in Ciuitate, ubi sita est ecclesia, si illi non inferuiat.
- 7 An Canonici, & dignitates teneantur in conscientia restituere fructus, quos, ut supra amittunt.
- 8 An necessario seruandi sint dicti gradus poenarum praescripti à Concilio, antequam deueniatur ad priuationem.
- 9 Non residens citari debet personaliter, si scitur ubi sit, alias debet in eius ecclesia trine citationis edictum publicari.
- 10 Quid si Episcopus statuit, quod absentes per certum tempus sine eius licentia sint priuati etiam sine monitione.
- 11 An à sententia priuatiua beneficij ob non residentiam detur appellatio.
- 12 An Episcopus possit conferre beneficia, quibus Canonici, & alij non residentes priuantur.
- 13 An dispositio Concilij procedat quando Canonicatus consistit in solis distributionibus.
- 14 Parochus ab ecclesia parochiali abesse non potest ultra duos menses, alias non facit fructus suos iuxta Tridentinam.
- 15 Quae forma seruanda sit, antequam ad priuationem beneficij parochialis deueniatur.
- 16 An curatus ultra bimestre absens teneatur in conscientia fructus restituere, & quam partem fructuum in tali casu restituere debeat.
- 17 An parochus de licentia proprii ordinarij possit esse Vicarius generalis alterius Episcopi.
- 18 Episcopus non potest uti opera Parochi, nisi pro tempore duorum mensium, & tunc relicto idoneo Vicario.
- 19 An Parochus possit per alium in Parochia deservire.
- 20 An parochus sine licentia Episcopi abesse possit per duos menses.
- 21 Et an Episcopus possit cum Curato dispensare, ut etiam ultra bimestre absit.
- 22 An Parochus existens extra fines Parochiae residere dicatur, si non multum ab ea distet.
- 23 An Parochus, cui datus fuit Coadiutor propter imperitiam, senectutem &c. residere teneatur in Parochia.
- 24 An